

társi szeretet és magyar öntudat legyen! Gyakran elhangzik, hogy a vezetőképző tanfolyamon kioktatott tábortanácsnoki kar nem mindenben felel meg tökéletesen a feladatainak. A tanfolyamot ugyanis olyan időben kénytelenek rendezni a Főparancsnokság, amikor az egyetemi és a főiskolai hallgatók közül a legjobbak alapvizsgákra, szakvizsgákra, vagy kollokviumokra készülnek, s nem mehetnek el ösztöndíjak, szorgalmi jegyek stb. miatt a tanfolyam és az E.Ö.M.-ben való ideiglenes tábortanácsnoki kevesen voltunk hajlandók egy évet áldozni az országépítés jelenlegi és további szolgálatára. Világos tehát, hogy állandó tanácsnoki kart kell összeválogatni, akik nemcsak érettségit tettek, hanem „érettek” minden vonatkozásban, amelyet a tábortanácsnoki felelősségteljes szerepe követel. Természetesen ehhez áldozatos lélek és széleskörű tudás szükséges, de látjuk, hogy vannak hála Istennek olyanok, akik ezt élethivatás szerűen el tudják majd látni.

Az eddigi eredményeket azonban eltagadni, vagy elferdíteni azonban botorság, tudatlanság vagy léhaság, s tudjuk, hogy az E.Ö.M.-ről öntelt fölényrel főleg azok szoktak szónokolni, akik vagy nem vettek részt soha E.Ö.M. tábortanácsban, vagy ha ott voltak, kísérletet sem tettek ideálisabb tábortanács kialakítására.

Ez az igazság! Értéke sok irányban van és még jelentősebb lehet.

Hogyan? Ifjúsági szervezeteink állandó fejlődésébe közben (leventék, cserkészek, bajtársi mozgalmak) az E.Ö.M. sem maradhat mai keretei között, hanem ki kell szélesednie, és a magyar értelmiségi ifjúság ezreit összetömörítve vinni mindnyájunkat az Egyetemes Magyar Nemzeti Munkaszolgálat óriási országépítő munkája felé...

Sóvágó Gábor

Szegedi Híd (1942) június 12–13. oldal

566. Numerus nullus iudeorum a szegedi egyetemen

A Horthy Miklós Tudományegyetem Tanácsa és Rektora felszólította a karokat, hogy a jövő évtől fogva ne vegyenek fel zsidó származásúakat. A szerzett jogúak ne kaphassanak semmilyen kedvezményt!

Az egyetemi ifjúság vívta ki Szegeden a numerus nullust, amelyet a hamis újságcikkek és a nyomukban érkező glosszák és vezércikkek zsidóbarátnak próbáltak az ez előtti években feltüntetni. A harmad- és negyedéves orvostanhallgatók indították meg két héttel a húsvéti szünidő előtt az egyetem teljes zsidótlanítását célzó mozgolódást.

Diákságunk zsidóellenes hangulatát az fokozta a végsőkéig, hogy az orvoskarra felvettek év közben 3, a néhai jugoszláv egyeteméről menekült zsidót. Amint ennek híre ment, az elkeseredés először egy alaktalan tüntetésben robbant ki. Percek múlva megjelent ott Kogutowicz Károly rector magnificus, és felszólította a nyugtalan diáknépet, hogy állítson ki magából érthető diákküldöttséget. Öten előléptek, és ők fogalmazták meg – a déli egy órától délután öt óráig tartó határidőig

– az első memorandumot. Nagy sebtében aláírták, és aláírást az egyetem és a tanárképző főiskola minden féliglétező és aliglétező bajtársi, hitbuzgalmi és sportegyesületeinek képviselőivel. De aláírta a főiskola egységsszervezete is. Szinte percek alatt lelkesen és elkapkodva ment minden.

A SzEI-nek közben folyt a rádióközvetítése, viaszlemeze-vétele. Mikor a lemezrevétel befejeződött öt óra előtt öt perccel hozták be a memorandumot a SzEI-be: „Írjátok alá, s ezzel döntsétek el!”

Aláírtuk!

Azonnal vittük a rector magnificushoz. Nyomban megjelölte a tanács által érvényesíthető és a törvényhozást kívánó kérdéseket. Közben már százas tömegekben várakozott a deáknép a SzEI otthonában, s a ki nem fért be, előtte. Átírányítottuk őket az Aulába, és a rector válaszolt ott is a kérdésekre. Másnap felutazott, illetékes helyen téve jelentést a memorandumról.

A SzEI akkor kezébe vette a mozgalom irányítását. Megszervezte a deáknép fegyelmezett magatartását, és az újból megfogalmazott memorandumban ketté választotta a Tanács elé és a törvényhozás elé tartató részeket. A deákság képviselői egyhangúan fogadták el.

Összeült a Tanács és válaszolt a kéréseinkre:

1. Elvben elfogadta azt, hogy a zsidók felvételére a törvény engedte 6%-ot ne töltsék be a Karok a felvételnél.
2. Elfogadta azt, hogy a zsidók ezentúl semmilyen tandíj-, diákjólét- stb. kedvezményt, segélyt ösztöndíjat ne kaphassanak, és az államilag engedélyezett kollégiumokba ne vehessék fel őket.
3. Elfogadta azt, hogy famulus, externista, könyvtáros, gyakornok stb. zsidó ne lehessen.

Összehívtuk a diák nagygyűlést, és úgy határoztunk, hogy megismételjük az egyetemhez itt intézett minden kérésünket, amelyet nem teljesítenek 100 százalékban. A rector magnificus, a SzEI-nek újból beadott memorandumára adott új válaszában:

1. Értesített minket arról, hogy hatálytalanították a félév közben felvett 3 zsidó felvételét.
2. A Karokat a zsidó származású hallgatók felvételi jogosultságának legszigorúbb, két évre visszamenő vizsgálatára hívja fel.
3. Fölkéri a Karokat, hogy a professzor kinevezési intézeti tagok (famulus, externista, könyvtáros stb.) kinevezésénél ezen túl az 1941. évi 15.t. c. (fajvédelmi törvény) zsidómeghatározási szempontjait is vegyék figyelembe.
4. Felkéri a karokat, hogy a törvényben engedélyezett 6%-ban se vegyenek fel az 1942-43. tanév első félévétől zsidó származású hallgatókat.

5. Hajlandó illetékes helyen a deákságnak azt a kérését pártolóan tolmácsolni, hogy az egyetemi hallgatók felvételénél és az intézeti tagok (gyakornokok, tanársegédek) kinevezésénél ezentúl ne az 1939. évi IV. t. c. zsidómeghatározását, hanem az 1941. évi XV. t. c. (fajvédelmi törvény) zsidómeghatározását vegyék alapul.

A M. Kir. Horthy Miklós Tudományegyetem élen állói tehát teljesítették saját hatáskörükben a deákság kérését. Négy éven belül távoznak a már felvettek, és a szegedi egyetemen numerus nullus iudeorum lesz.

Szegedi Híd (1942) június 15. oldal

567. Indulnak a szegedi egyetemisták a SZEI munkatáborába

Ismeretes, hogy az Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Önkéntes Nemzeti Munkaszolgálatának főparancsnoksága a Szei tagjait, a főiskolásokat és a most érettségizetteket egy munkatáborba osztotta be. A leányok munkatábora Beszterce és Kolozsvár között lesz egy kis magyar faluban. Harminc szegedi diákleány van oda beosztva, 10 más vidéki és öten vannak beosztva a parancsnokságba: a táborparancsnok is szegedi lesz. Főris Ida, a Szei leányvezetője. A fiúk Bonchidán, Kolozsvár mellett lesznek. Patakot fognak szabályozni. Szállásuk egy régi főúri kastélyban lesz. Ott ötven szegedi fiatal építi az országot csákánnyal, ásóval. Köztük többen is a Szei elnökségéből, így az elnök is, Nyikos Gyula. A Szei elnöksége felhív minden munkaszolgálatra behívott szegedi diákot, hogy ma, szerdán délután fél 4 órakor jelenjen meg fontos megbeszélésre a Szei otthonában. (Központi Egyetem II. emelet)

Délmagyarország XVIII. (1942) június 24. 7. oldal

568. A Szegedi Egyetemi Ifjúság nagygyűlése

A Szegedi Egyetemi Ifjúság tegnap délelőtt 11 órakor tartotta meg tájékoztató nagygyűlését az Auditorium Maximumban, amelyen megjelentek az ifjúság vendégei, az egyetemi ifjúság és a Középfiskolai Önképzőkör képviselői.

A gyűlés kezdeti hangulata a Köszöntő és a Don-menti harcokról, elsősorban Horthy István kormányzóhelyettesről való megemlékezés jegyében állott. Koch Sándor tanárelnök bevezető szavaiban további komoly munkára biztatta az egyetem ifjúságát. Majd Fröhlich Pál ideai Rector Magnificus beszélt, és az átkos szétválás megszüntetésére, a magyar jövő építésére hívta fel a fiatalokat. Vörösmarty József című költeményét szavalta el ezután Zalányi Sámuel.

A múlt évi eredményekről, a Szei hibáiról és szervezőtéről Nyikos Gyula elnök szólt fel.

– Új korszakot kell teremteni a mai szegedi ifjúságnak, – mondotta többek között – hogy egységbe tömörülve lezárja azt az időszakot, amidőn a szegedi egyetem 38 egyesület működésének adott teret. Építő, életet adó közösséggé kell összefogni a diákságot. A mai élet sokszor felelősségre hívta már fel a középosztályt, és